

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΔΣΑ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: **ΕΦΕΤΕΙΟ**

Τόπος: **ΑΘΗΝΑ**

Αριθ. Απόφασης: **10668**

Έτος: **1984**

Περίληψη

Ευθύνη προστήσαντος - Αδικοπραξία - Εκπομπές - Χρηστά ήθη - Αποζημίωση. Το νομικό πρόσωπο υποχρεούται να αποζημιώσει όσους ζημιώθηκαν από παράνομη συμπεριφορά των προστηθέντων του. Συνιστούν αδικοπραξία με προσβολή των χρηστών ηθών, οι εκπομπές αναθυμιάσεων φθορίου που, λόγω μόλυνσης της χλωρίδας, προκαλούν θνησιμότητα των μελισσών. Το γεγονός ότι η βιομηχανία λειτουργεί με ειδικό νόμο, δεν αίρει την ευθύνη της για αποζημίωση των ζημιωθέντων μελισσοκόμων.

Κείμενο Απόφασης

Εις την υπό κρίσιν αγωγήν επί της οποίας εξεδόθη η εκκαλουμένη απόφασις ο εκ των εναγόντων εκκαλούντων Γ.Τ. εξέθεσε ότι από 30 ετίας περίπου ετύγχανεν κατά κύριον επάγγελμα μελισσοκόμος, διατηρών εις την κυριότητα, νομήν και κατοχήν του εκμεταλλευόμενος δε κατά το έτος 1969, 80 ευρωπαϊκάς Κυψέλλας τοποθετημένας ανάκαθεν εις θέσιν Λάκκα Οσίου Λουκά περιοχής Κυριακίου κατά την χειμερινήν περίοδον από Σεπτεμβρίου μέχρι Μαΐου και εις την ορεινήν περιοχήν Κυριακίου κατά την θερινήν περίοδον. Ότι δυνάμει της από 27.8. 1960 συμβάσεως συναφθείσης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της εταιρείας Αλουμινίου κυρωθείσης δια του Ν.Δ/τος 4110/1960, εχορηγήθη εις την εναγομένην η άδεια λειτουργίας εργοστασίου παραγωγής και κατασκευής Αλουμίνας και αλουμινίου και η εμπορία αυτών εις οιαδήποτε χώραν, το δ' εν λόγω εργοστάσιον ήρξατο να λειτουργή κατά το έτος 1967, 1968 και ως εκ της λειτουργίας τούτου εξέπεμπε αναθυμιάσεις φθορίου, εκ δε των εκτεμπομένων αναθυμιάσεων των φθορίου εμολύνθησαν τα άνθη, τα φυτά και τα δένδρα εις ακτίνα 20 χ/τρων, εκ των εγκαταστάσεων της εναγομένης με άμεσον αποτέλεσμα να παρατηρηθή εις ολόκληρον την περιοχήν θνησιμότης των μελισσών από τας αρχάς του έτους 1969. Ότι η εκπομπή των αναθυμιάσεων του φθορίου και τα εντέθεν επιβλαβή αποτελέσματα οφείλεται εις το γεγονός ότι τα καταστατικά όργανα της εναγομένης και οι υπ' αυτής προστηθέντες εις την επεξεργασίαν του βωξίτου και την επίβλεψιν αυτής ενεργούντες εντός του κύκλου των εις αυτούς ανατεθειμένων καθηκόντων καίτοι εγνώριζον ότι εκπέμπεται εις ακτίνα 20 χ/τρων περίξ του εργοστασίου φθόριον το οποίον είναι επικίνδυνον δια τους ανθρώπους και τα ζώα και τα φυτά παρέλειψαν να λάβουν τα ενδεδειγμένα και δυνάμενα να ληφθούν μέτρα προς αποτροπήν ζημιών εις την υγείαν και περιουσίαν των περιοίκων και να εμποδίσουν την προς το φυσικόν περιβάλλον εκπομπήν του φθορίου δια της τοποθετήσεως εις καταλλήλους θέσεις φθοριοσυλλεκτήρων, εκ δε της παραλείψεως ταύτης υπέστησαν αι ως άνω μέλισσαι του ενάγοντος εις ας κυψέλας ήσαν τοποθετημέναι εντός της ανωτέρω ακτίνας, βιομηχανικήν φθορίωσιν μ' αποτέλεσμα κατά τους αγωγικούς ισχυρισμούς να επέλθη ο θάνατος των μελισσών, εντεύθεν δ' ο ενάγων να στερηθή του κέρδους το οποίον κατά την συνήθη πορείαν των πραγμάτων θα απεκόμιζε εκ της εκμεταλλεύσεως των μελισσών από του έτους 1969 έως 30.6.1974 και επί μίαν εικοσαετίαν από της 1.7.74 και εντεύθεν και να υποστή ούτος την εν τη αγωγή αναφερομένην αποθετικήν ζημίαν συμποσομένην μέχρι της 31.6.74 εις το ποσόν των δρχ. 1.074.000 και ποσόν δρχ. 4.601.000 από 1.7.74 και εντεύθεν επί μίαν εικοσαετίαν μετ' αφάιρεσιν των εν τη αγωγή

αναφερομένων εξόδων. Υπό το ως άνω ιστορικόν διώκετο δια της ενδίκου αγωγής, ως αυτή περιωρίσθη δια των προτάσεων της πρώτης συζητήσεως της πρωτοδίκου δίκης, όπως αναγνωρισθή ότι η εναγομένη είναι υπόχρεως να καταβάλη εις τον ενάγοντα δια την κατά τα προεκτεθέντα προκληθείσαν ζημίαν τούτο καθ' όλον τον αναφερόμενον χρόνον τα ανωτέρω ποσά και συγχρόνως δ' όπως υποχρεωθή αυτή (η εναγομένη) και καταβάλη εις τον ενάγοντα εκ της αποζημιώσεως ταύτης το αντιστοιχούν εις την μέχρι της 31.12.75 περίοδον ποσόν δρχ 1.458.270 νομιμοτόκως από της επιδόσεως της αγωγής άρχις εξοφλήσεως. Επί της αγωγής ταύτης εξεδόθη η εν κεκρωμένω αντίγραφω προσκομιζόμενη και επικαλουμένη υπ' αριθ 1831/75 προδικαστική απόφασις του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών τάσασα αποδείξεις επί της βάσεως της αγωγής και των υπό της εναγομένης προταθεισών ενστάσεων εν οίς και τοιαύτη της συνυπαιτιότητος και υπ' αριθ 6065/1983

οριστική απόφασις του αυτού Δικαστηρίου δι' ης εγένετο δεκτή η αγωγή, και κατά της οποίας αποφάσεως παραπονούνται οι διάδικοι δια αντιθέτων εφέσεων.

Επειδή κατά το άρθ 919 του ΑΚ, ο παρά τον νόμον ζημιώσας άλλον υποχρεούται εις αποζημίωσιν εκ της διατάξεως ταύτης συνδυαζομένης προς τας τοιαύτας του άρθ 330 και επομ του ΑΚ, σαφώς συνάγεται, ότι παράνομος τυγχάνει πάσα, άνευ δικαιώματος εκ δόλου ή εξ

αμελείας,υπαρχούσης οσάκις δεν καταβάλλεται η εν ταις συναλλαγαίς απαιτούμενη επιμέλεια, συντελουμένη προσβολή εις τα υπό του νόμου προστατευόμενα δικαιώματα ή συμφέροντα τρίτου. Η παράνομος δ' έναντι του βλαβέντος συμπεριφορά, ως όρος της αδικοπραξίας, δύναται να συνίσταται οι μόνον εις θετικήν πράξιν αλλά και εις παράλειψιν, εφ' όσον εν τη τελευταία περιπτώσει ο υποπεσών εις την παράλειψιν ήτο υποχρέως εις πράξιν εκ του νόμου ή εκ δικαιοπραξίας, είτε και εκ της καλής πίστεως κατά την κρατούσαν κοινωνικήν αντίληψιν και ειδικώτερον εάν ο ίδιος δια προηγουμένης πράξεως εδημιούργησε ωρισμένην κατάστασιν εξ ήτο δυνατόν να προέλθη ζημία εις έτερον χωρίς να λάβη τα εκ των περιστάσεων επιβαλλόμενα μέτρα προς αποτροπήν ενός τοιούτου ενδεχομένου,θεωρούμενος τότε ως υπαιτίως και δη αμελώς συμπεριφερθείς καθ' ο μη καταβαλών την προειρημένην επιμέλειαν (ΑΠ 393/1968).Εξ άλλου η ευθύνη τινός εξ αδικήματος δεν αίρεται εκ του γεγονότος ότι ο ζημιώσας ασκεί βιομηχανίαν λειτουργούσαν βάσει ειδικού Νομού και δια την οποίαν ετηρήθησαν άπαντες οι υπό των οικείων διατάξεων περί ιδρύσεως βιομηχανικών εγκαταστάσεων προβλεπόμενοι όροι, εφ' όσον προκύπτει αμέλεια, υπό την έννοιαν ότι παρελείφθη η εκ των περιστάσεων ενδεικνυομένη ενέργεια, η τοιαύτη δε παράλειψις έχει ως αποτέλεσμα την ζημίαν. Τέλος η εφαρμογή του άρθρου 914 του ΑΚ,δεν παρακωλύεται εν συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθ. 1003 του ΑΚ, κατά το οποίον ο κύριος του ακινήτου και συνεπώς ο χρησιμοποιών τούτο υποχρεούται να ανέχεται την εκπομπήν καπνού, αιθάλης, αναθειμιάσεων, θερμότητος, θορύβου ή άλλας παρομοίας επενεργείας προερχομένας εξ άλλου ακινήτου και αν έτι εκ των τοιούτων επενεργειών παραβλάπτεται ουσιωδώς η χρήσις του ίδιου αυτού ακινήτου, εφ' όσον αύται προέρχονται εκ χρήσεως συνήθους δι' ακίνητα του βλάπτοντος κτήματος, εάν υφίσταται αμέλεια του κυρίου του βλάπτοντος ακινήτου ή των παρ αυτού προστηθέντων, περί την λήψιν προσθέτου εκ του υπαγορευομένου εκ των πραγμάτων προσφόρου δια την αποτροπήν της ζημίας μέτρου, διότι εν τοιαύτη περιπτώσει το

γενεσιουργόν αίτιον της ζημίας είναι η υπαιτιότης και ουχί η εκπομπή των επενεργειών των προερχομένων εκ του βλάπτοντος ακινήτου.

Επειδή ως συνάγεται, εκ του Ν.Δ/τος 4110/60 περί κυρώσεως της συμβάσεως αφορώσης εις την ίδρυσιν Βιομηχανίας δι' αυτού εκυρώθη σύμβασις συναφθείσα μεταξύ των εν αυτή αναφερομένων προσώπων και του Ελληνικού Δημοσίου, αντικείμενον δε της συμβάσεως ταύτης ήτο η, μερίμνη και ευθύνη και δια λογ/σμόν των προς το Ελληνικόν Δημόσιον

αντισυμβαλλομένων και εν τη συμβάσει αναφερομένων φυσικών και νομικών προσώπων, ίδρυσις και λειτουργία εργοστασίου, σκοπόν έχοντος την παραγωγήν ετησίως 100.000 μετρικών τόννων τουλάχιστον Αλουμίνας και 52.500 μετρικών τόννων Αλουμινίου και προς τον σκοπόν τούτον οι αντισυμβαλλόμενοι με το Ελληνικόν Δημόσιον υπεχρέωθησαν να ανεγείρουν εργοστάσιον και να συστήσουν εταιρίαν Α.Ε. με έδρα την Αθήνα και μετοχικού κεφαλαίου δολλαρίων ΗΠΑ 25.080.808 εις την οποίαν από της συστάσεως θα μεταβιβάζοντο άπαντα τα δικαιώματα τα πηγάζοντα εκ της ως άνω συμβάσεως, και η οποία εταιρεία συνεστήθη οία είναι η εναγομένη. Δια της προμνησθείσης συμβάσεως. επικυρωθείσης υπό του ως άνω νόμου, ρητώς προεβλέφθη ότι οι μετά του Ελληνικού Δημοσίου αντισυμβαλλόμενοι υποχρεούνται να κατασκευάσουν άπαντα τα έργα και τας αναγκαίας εγκαταστάσεις συμφώνως προς τους κανόνας επιστήμης και τέχνης υπό τους οικονομικούς όρους λαμβανομένης υπ' όψιν και της ποιότητος και χρησιμοποιούντες υλικά εν γένει αρστης ποιότητος, εις τρόπον ώστε και εκ της συμβάσεως ταύτης, κυρωθείσης υπό του εν λόγω ΝΔ/τος. να υποχρεούται η εναγομένη Α.Ε.,υποκατασταθείσα εις τα δικαιώματα και τας υποχρεώσεις των αντισυμβαλλομένων μετά του Ελληνικού Δημοσίου, όπως λάβη τα απαραίτητα μέτρα δια την δέσμευσιν των εκ της λειτουργίας του εργοστασίου της πηγαζουσών εκπομπών εν οίς περιλαμβάνεται και το φθόριον.

Πρόεδρος: ΚΩΝ/ΝΟΣ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ

Εισηγητές: ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Δημοσίευση: Ελληνική Δικαιοσύνη
ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΔΣΑ

Ετος: 1985 **Τόμος:** 26 **Σελ.:** 509